

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XVIII. Ut lite pendente nihil innovetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

Secundò. Remedium restitutionis non datur, quando spoliatus notoriè in rem spoliatam nullum jus habuit: unde privilegium interdicti: *Unde vi*, multi manifesto denegant prædoni.

Tertiò. Similiter possessionis incapaci non datur restitutio; ut laico jure spiritali spoliato.

Quartò. Si spoliatus in continenti ex fundo ejectus fuit; quia vim vi repellere licet.

Quintò. Si spoliatus beneficio resti-

tutionis liberè & sinè metu renuntiavit, quod tamen non præsumitur, sed probari debet.

Sextò. Demum impeditur restitutio, si pendente spoliæ questione tertius interveniat, atque in re spoliata dominium prætendat: talis enim ante restitutionem erit audiendus, eò quod respectu illius odium cesset spoliationis, & consequenter etiam juris dispositio, quâ spoliatus dicitur ante omnia restituendus.

T I T U L U S XVIII.

Ut lite pendente nihil innovetur.

Quæres *primò.* Quando lis est pendens?

R. Lis pendens dicitur, quando post oblatum actoris libellum citatio est reo intimata, aut saltem per reum stetit, quominus citatio intimari potuerit. Est expressum in *Clement. cum lite. 2. h. t.* Hæc litis pendentia usque ad definitivam durat sententiam, imò ulterius, si interposita fuerit appellatio.

Quæres secundò. Quem litis pendentia habet effectum?

R. Hunc, quod à citatione, usque dum causa definitivè terminetur, circa rem, de qua agitur, vel ejus possessionem, vel aliud quodcunque jus nihil innovari possit, quo litis pendentis qualitas aut status in præjudicium actoris

R. D. Schnorrenberg Instir. J. Can.

aliquo modo immutetur, sed in statu, in quo litis contestatæ tempore fuerunt, omnia sunt relinquenda.

Quæres tertio. Quid in causa matrimoniali?

R. Accusatus de adulterio ad thori separationem possessione conjugali privari: vel accusans matrimonium de nullitate ob dirimens impedimentum lite pendente aliquid obtinere nequit. *cap. laudabilem. 2. h. t.* quia ubi de defectu proprietatis notoriè non constat, unusquisque in sua possessione est lite pendente manutenendus; quod verum est quoad privationem per Judicem faciendam, cui necdum de peccato constat, ideoque secundum allegata & probata judicare debet: ast quoad partes illa, quæ certam habet impedimenti

U u u   noti-

notitiam, nec debet exigere, nec delitum reddere potest, sed potius excommunicationis sententiam humiliter sustinere debet, quam per carnale commercium peccatum operari mortale. *cap. inquisitioni. 44. de sentent. excom.*

Quæres quartò. An res litigiola alienationi subjecta?

R. Negativè, ideoque nec vendi nec ad longum tempus elocari, nec oppignorari potest, sed alienatio taliter facta ipso jure nulla est. *L. fin. C. de litigiosis.* Ratio est: quia per talem alienationem adversarii conditionem non licet duriores facere. *can. fin. caus. 11. q. 1. cap. Ecclesia. 3. & 4. h. r.*

Quæres quintò. Qui casus excipiuntur?

R. Illi referuntur à *Gloss. in cap. Ecclesia. 3. h. r. Verb. litigiosi.* Res litigiola tacitè alienatur ex causa dotis, transactionis, donationis propter nuptias, legati fideicommissi, divisionis rerum hæreditariarum. *cit. l. fin. C. de litigiosis.* vel si res talis sit, quæ servari non possit.

Quæres sextò. Quid si res litigiola pendente lite alienata?

R. Si res taliter alienata recuperari nequeat, reus rem æquivalentem loco rei alienatæ substituere debet, quæ tunc subrogata alienari quoque non poterit. *cap. Ecclesia 4. h. r.*

Quæres septimò. An valeat Principis privilegium lite pendente de re litigiola concessum?

R. Privilegium in præjudicium possessoris lite pendente concessum, ut ille

interim possessione privetur, tanquam subreptitiè impetratum non valet. *cap. 1. cap. fin. ut lite pend. cap. ex parte. 2. de rescriptis. cap. causam. 19. de testibus. junct. gloss.* quia privilegium subreptitium, & non ex certa scientia emanasse præsumitur, ideoque de eo Princeps est certiorandus, & secunda ejusdem jussio expectanda. *cap. cum adeo. 17. de rescriptis.*

Quæres octavò. An lite super electione pendente uno electo mortuo electores ad novam electionem procedere valeant?

R. In casu, quo duo in discordia electi vel præsentari coram Judice competente litigant, & unus ex illis lite pendente moriatur, vel juri suo renuntiet, aut à litis prosecutione cesset, non potest ad aliam electionem liti pendente procedi, ita ut nova electio sit nulla. *cap. 1. h. r. nisi notoriè constet litem in fraudem motam fuisse, aut neutri litiganti jus aliquod competere. cap. ex parte. 10. de arbitris.*

Quæres nonò. Si super beneficio, quod possidetur, mota fuerit lis, an possessore mortuo lite pendente illud alteri conferri possit?

R. Negativè. Sed lis priùs finienda. Si quis verò ad litis defensionem sese admitti peteret, quia ipsius interest, tunc in eodem statu, in quo lis tempore mortis, vel cessionis fuit, est admittendus. *cap. 2. h. r. in 6.*

Quæres decimò. Quid si actor lite mota super beneficio ab alio possessore moriatur?

R. Tunc alius substitui potest: quia per

per talem substitutionem causa possessoris non fit deterior.

Quæres undecimò. Duobus litigantibus de beneficio in Curia Romana, & uno vel utroque mortuo, ad quem pertinet collatio?

R. Si duo de beneficio in Curia Romana litigantes moriantur, collatio talis beneficii pertinet ad Papam: si uterque extra Curiam moriatur, dummodo tertius jus aliquod in beneficium litigiosum non præterdat, collatio pertinet ad Ordinarium: si possessor beneficii in Curia, & alter colligans extra Curiam moriatur, collatio ad Summum Pontificem pertinet: si possessor beneficii extra Curiam moriatur, ad Ordinarium pertinet collatio: si neuter possidebat, unus tamen in Curia, & alter extra moriatur, collatio pertinet ad Papam: si unus colligantium superfit, & litem prosequatur, beneficium non pendente sed decisâ lite con-

fert vel Papa vel Ordinarius, prout litis decisio vel fuit pro defuncto in Curia, vel pro alio. Hæc omnia habentur expressa in *Clement. si duobus. 1. h. t.* Per regulam Cancellariæ de colligantibus: uno ex litigantibus mortuo colligans substitutionem petere potest.

Quæres duodecimò. Qui casus excipiuntur, in quibus pendente lite valet innovatio?

R. Duo. *Primus* est in *cap. fin. de sequestrat. possess.* in quo decernitur, quod si possessor à lata sententia appellans fructus possessionis dissipet, appellatione pendente fructus sint sequestrandi. *Secundus* est in *cap. cum in apostolica. 18. de sponsal.* ubi vir, pendente lite cum uxore, alteram duxerat, qui si divortii sententia sequatur, apud uxorem secundam est relinquendus, impositâ viro pœnitentiâ competenti.

T I T U L U S XIX.

D E

Probationibus.

Probatio est rei dubiæ vel controversiæ per legitima argumenta facta ostenso. Dividitur *primò* in artificialem & inartificialem. Artificialis est, quâ arte & industriâ probantis ex ipsa causa & circumstan-

tiis facti probatur intentum; inartificialis est, quâ ab extrinseco vel circumstantiis extrinsecis causæ fit probatio, ut per testes, instrumenta, juramentum &c.

Secundò. In plenam & semiplenam.
Uuu 2 Ple